

ROBERT LUDLUM

BOURNEOVA TOTOŽNOST

ROBERT LUDLUM

BOURNEOVA TOTOŽNOST

2016

Copyright © 1977 by Robert Ludlum
Translation © 1999 by Karel Šmejkal
Cover design © 2016 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE BOURNE IDENTITY,
vydaného nakladatelstvím Bantam Books, New York, 1988,
přeložil Karel Šmejkal
Odpovědný redaktor: Martin Pilař
Korektura: Iveta Muchová
Sazba písmem Minion Pro: Jiří Ryška
Obálka: Radek Urbiš
Vydání druhé
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v únoru 2016

ISBN 978-80-7498-150-0

VĚNOVÁNO GLYNYS,

mimořádné osobnosti, kterou všichni zbožňujeme.

S láskou a hlubokou úctou.

Předmluva

The New York Times
pátek, dne 11. července 1975
TITULNÍ STRANA

Diplomat údajně ve spojení s teroristou na útěku, známým pod jménem Carlos

PAŘÍŽ, 10. července – Francie dnes vypověděla tři vysoké kubánské diplomaty v souvislosti s celosvětovým pátráním po muži jménem Carlos, který je považován za klíčovou osobnost v síti mezinárodních teroristů.

Podezřelý, jehož pravé jméno je pravděpodobně Iljič Ramirez Sanchez, je hledán pro možnou účast v případě zabití dvou francouzských pracovníků kontrarozvědky a jednoho libanonského informátora. K neštěstí došlo dne 27. června v Paříži v soukromém bytě v Latinské čtvrti.

Tyto tři vraždy přivedly místní i britskou policii na slibnou stopu vedoucí k rozsáhlejší síti mezinárodních teroristů. Po vraždě bylo po Carlosovi zahájeno pátrání a v této souvislosti francouzští a britští policisté objevili veliké skryše zbraní. Tato skutečnost uvedla Carlose do spojitosti s teroristickými akcemi v západním Německu a vzbudila podezření, že je zde jistá souvislost s mnoha dalšími teroristickými akcemi připravovanými po celé Evropě.

údajně zahlédnut v Londýně

Doposud bylo hlášeno, že Carlos byl údajně spatřen v Londýně a hlavním městě Libanonu, Bejrútu...

Associated Press

pondělí, dne 7. července 1975

agenturní zpráva

ZÁTAH NA ATENTÁTNÍKA

LONDÝN (AP) – Zbraně i ženy, granáty i módní obleky, tlusté svazky peněz, letenky do romantických míst a luxusní apartmány v púltuctu světových metropolí. To vše patří k obrazu atentátníka moderní doby, na něhož se nyní rozpoutala mezinárodní honička.

Honička začala v Paříži ve chvíli, když po zazvonění jakýsi muž otevřel domovní dveře a zastřelil dva agenty francouzské zpravodajské služby a jednoho

libanonského informátora. Výsledkem pátrání jsou zatím čtyři zadržené ženy ve dvou hlavních městech, kterým bylo sděleno obvinění ze spolčení za účelem páchání trestné činnosti. Vrah unikl – francouzská policie se domnívá, že nelze vyloučit jeho útěk do Libanonu.

Na základě popisu několika osob, které byly s hledaným v nedávných dnech v Londýně ve styku a poskytly informace tisku, jde o dobře vypadajícího, zdvořilého, vzdělaného, vždy kvalitně oblečeného, bohatého muže.

Jeho společníky jsou však muži a ženy, které lze považovat za nejnebezpečnější osoby současnosti. Vrah je údajně ve spojení jak s japonskou Rudou armádou, tak Organizací ozbrojeného boje Arabů, západoněmeckým gangem Baader-Meinhofové, Osvobozeneckou frontou Quebecku, tureckou Lidovou svobodnou frontou, separatisty z Francie, Španělska a také prozatímním křídlem Irské republikánské armády.

Kamkoliv tento atentátník v minulosti zavítal – do Paříže, Haagu, západního Berlína – všude vybuchovaly bomby, ozývala se střelba a docházelo k únosům.

Ke zlomu v pátrání došlo během jeho pobytu v Paříži, kdy se při výslechu podařilo zlomit jednoho libanonského teroristu, jenž dne 27. července zavedl členy francouzské zpravodajské služby až ke dveřím vraha. Zločinci se však podařilo všechny tři osoby zastřelit a uprchnout. Policie našla na místě teroristy zbraně a zápisník s „likvidačním seznamem“, na

němž se nacházejí jména řady prominentních osobností.

Včerejší vydání londýnského deníku *Observer* uvedlo, že probíhá pátrání po synovi jednoho venezuelského komunistického právníka. Ten má být vyslechnut v souvislosti s trojnásobnou vraždou. Scotland Yard k tomu poznamenává: „Tuto zprávu nepopíráme,“ avšak policisté současně dodávají, že na tuto osobu zatím nebyl vydán zatykač a pátrání je vedeno pouze za účelem výslechu.

Observer dotyčného muže identifikoval jako Iljiče Ramireze Sancheze z Caracasu. Podle této informace jde o jméno uvedené v jednom ze čtyř pasů nalezených při prohlídce pařížského bytu, v němž došlo k vraždám.

Novinové zprávy se zmiňují, že Iljič byl pojmenován podle Vladimíra Iljiče Lenina, zakladatele Sovětského svazu. V Moskvě se mu rovněž dostalo vzdělání, takže hovoří plynně rusky.

Mluvčí Venezuelské komunistické strany v Caracasu oznámil, že Iljič je synem sedmdesátiletého marxistického právníka, který žije asi 750 kilometrů od Caracasu, ale „ani otec, ani syn nepatří mezi členy naší strany“.

Mluvčí novinářům popřel, že by mu bylo známo, kde se Iljič v současné době nachází.

KNIHA PRVNÍ

Kapitola 1

Vlečná rybářská loď se přídí nořila do hněvivého vlnění temného rozbouřeného moře jako zvíře zoufale se snažící vyprostit z neprostupné bažiny. Vlny se šplhaly do obří výše, aby pak s brutální silou udeřily do lodního trupu. Proti nočnímu nebi se pravidelně zvedal oblak bílé tříště, jež hnána větrem zaplavovala palubu jako vodopád. Ze všech stran se ozývaly bolestivé zvuky, vyvolávané třením dřevěných součástí o sebe a chvěním lan napjatých až k prasknutí. To obrovské zvíře umíralo.

Hluk moře, větru i mučivé sténání lodi náhle přehlušily dva výbuchy. Ozvaly se z matně osvětlené kabiny, která se zmítala stejně divoce jako celý lodní trup. Ze dveří vyrazila postava muže. Jednou rukou se pevně chytil zábradlí a druhou si přitiskl k žaludku.

Vzápětí vyběhl další muž. Ten se však choval daleko obezřetněji. Vzepřel se ve dveřích kabiny, zamířil revolverem a vystřelil. A pak znovu. Muž u zábradlí se oběma rukama chytil za hlavu a po čtvrté kulce se už jeho tělo prudce za-

klonilo dozadu. V té chvíli se příď lodi zaryla do údolí mezi dvěma obrovskými vlnami a zraněného doslova vyzdvihla z paluby. Tělo s rukama stále u obličeje se zkroutilo doleva. Vtom se loď opět vzepjala vzhůru, až se celá její příď i střední část trupu vynořily z vody. Tento jankovitý pohyb odmrštil postavu ve dveřích zpět do kabiny. Ozval se pátý výstřel. Zraněný muž zakvílel, jeho ruce se vymrštily do prostoru v náhlé horečné snaze něčeho se chytit. Oči měl však osleplé krví a nekonečnou sprškou mořské tříště. Ruce mávly do prázdna, žádnou oporu nenašly. Nohy se mu podlomily a tělo prudce předklonilo. Loď znenadání ostře odpadla do závětří a muž s rozraženou lebkou přepadl přes zábradlí do zuřivé temnoty pod lodí.

Pocítil, jak ho obklopuje a pohlcuje studená voda, vtahuje ho do hloubky a krouží s ním dokola, aby ho následně vyplivla na hladinu. Stačil se pouze jedinkrát nadechnout a pak znovu zmizel v hloubce. Náhle si uvědomil jakési horoko, podivné vlhké teplo na spánku. Žhnulo skrz ledovou vodu, která se ho stále snažila pohltil. Připadalo mu, jako by cítil žár ohně tam, kde žádný být nemohl. Registroval však i ledové chvění v žaludku, nohách i prsou. Okolní studená mořská voda je paradoxně zahřívala. Zaznamenával všechny tyto pocity a uvědomoval si narůstající paniku. Tělo se kroutilo a obracelo, ruce i nohy se ze všech sil bránily náporu vody vířící kolem něho. Pociťoval a vnímal paniku i svůj boj – a přesto jakýmsi podivným způsobem zůstával klidný. Byl to klid pozorovatele, nezúčastněného svědka, jenž se nachází mimo vlastní dění, a i když ho vnímá, osobně se ho nijak nedotýká.

Pak se náhle dostavil zcela jiný pocit paniky, který jej za-

plavil a pronikal přes vědomí horka a zimy i nezúčastněného poznání. Nemůže se přece poddat nečinnosti! Ještě ne! Každou chvíli se přece něco mělo stát. Nevěděl dost přesně, co to bude, ale určitě k tomu dojde. Musí k tomu dojít!

Divoce kopal nohama, drápal se skrz neprostupnou záplavu vody nad sebou, v prsou ho pátil oheň. Konečně se mu podařilo proniknout nad hladinu. Ze všech sil tloukl kolem sebe, aby se udržel na vrcholu vln. Nepřestávej se drát nahoru! *Drž se nahore!* A konečně se dočkal. Ozvala se mohutná exploze. Bezpečně ji zaslechl i přes nárazy vln a skučení větru. To, co viděl a slyšel, pro něj v tu chvíli představovalo jakousi bránu míru. Obloha se rozzářila jako hořící diadém a středem ohnivého chocholu prolétávaly předměty různých velikostí i tvarů a následně mizely v okolní tmě.

Zvítězil. Ať už to dopadne jakkoliv, zvítězil.

Náhle začal znovu padat ke dnu, střemhlav do té temné hlubiny. Cítil, jak rameny a hlavou rozráží proud vody, jež mu zchlazuje do běla rozžhavené spánky, rozehřívá ledově řezavé sevření žaludku a nohou a...

Hrudníku. Nyní měl pocit, jako by mu v prsou něco vybuchlo. Náhle a nesnesitelně ho zasáhla drtící síla. Opakovalo se to znovu! *Nech mě být. Dopřej mi klidu.*

A znovu!

A opět se škrábal vzhůru, kopal nohama..., až na cosi narazil. Byl to hrubý předmět pokrytý olejem, pohupoval se v rytmu vlnění moře. Nevěděl, co to je, ale měl tu věc na dosah. Vztáhl ruku a pevně se předmětu chytil.

Drž se ho! Odveze tě do klidu. Do ticha a tmy... a do míru.

Mlhavou oblohou na východě pronikaly paprsky ranního slunce a jako třpytivé stříbro rozzářily klidnou hladinu

Středozemního moře. Kapitán malého rybářského člunu, s očima stále ještě podlitýma únavou a rukama spálenýma od práce s lanem, seděl na záďovém pažení a kouřil Gauloisku. Z hloubi srdce pociťoval upřímný vděk za pohled na klidnou hladinu. Obrátil oči k otevřené kajutě kormidelníka, kde jeho mladší bratr právě zvyšoval otáčky motoru, aby se loď pohnula poněkud rychleji. O několik stop dále jediný další člen posádky na palubě prohlížel síť. Oba muži se zrovna něčemu smáli, a to bylo dobře; minulé noci toho ke smíchu moc nezažili. Odkud přišla ta bouře? Předpověď počasí z Marseilles nic podobného nehlásila. Kdyby ano, zůstali by samozřejmě pod ochranou břehu v zátvě. Kapitán chtěl být sice za úsvitu v rybářské oblasti asi osmdesát kilometrů jižně od La Seyne-sur-Mer, ale ne za cenu všech možných drahých oprav. A která oprava dneska není drahá?

A už vůbec ne za cenu vlastního života. A minulé noci nastaly chvíle, kdy šlo o život.

„Jsi unavený, co, bratře?“ křičel na něj s úsměvem jeho sourozenec. „Jdi si teď lehnout. Nech to na mně.“

„Dobře,“ odpověděl kapitán, odhodil cigaretu přes zábradlí a lehl si na hromadu sítí. „Trocha spánku neuškodí.“

Bylo příjemné mít u kormidla vlastního bratra. Loď by měl pokaždé řídit někdo z rodiny. Takový kormidelník má totiž vždy ostřejší zrak než někdo cizí. To platilo i o bratrovi, který hovořil uhlazeným jazykem vzdělance, tolik kontrastujícím s jeho vlastní obhroublou řečí. Ten blázen jeden! Stráví rok na univerzitě a pak se rozhodne založit *compagnie*. Společnost s jediným starým člunem, který má to nejlepší již dávno za sebou. Blázen. Jakpak mu minulou noc pomoh-

ly všechny ty jeho knížky? Když se jeho *compagnie* málem převrhla?

Kapitán zavřel oči, ruce ponořil do vody, jež šplouchala ve vědru. Mořská sůl by mu na popáleniny z lan neudělala moc dobře. Spálil si ruce, když v noci přivazoval různé věci, které za bouře odmítaly zůstat na svém místě.

„Podívej! Táhle!“

Byl to hlas jeho bratra; vypadalo to, že díky ostrému zraku příbuzného přijde asi o spánek. „Co to je?“ zavolal.

„Před přídílí vlevo! Ve vodě je člověk! Něčeho se drží! Nějaké trosky nebo prkna.“

Kapitán se chopil kormidla a zatočil loď napravo od postavy ve vodě. Ztlumil přitom motor, aby zmenšil přídovou vlnu. Neznámý muž totiž vypadal, jako by ho sebemenší zahoupání mohlo smést z té plovoucí dřevěné trosky, které se přidržoval. Ruce měl bílé jako drápy zaťaté do okrajů prkna, avšak zbytek těla byl bezvládný – jako tělo utopencovo, jehož duch již opustil tento svět.

„Udělejte z provazu smyčku!“ vykřikl kapitán na bratra a druhého člena posádky. „Hodte ji do vody a navlečte mu ji na nohy. Opatrně! Teď mu provaz posuň k pasu. Opatrně zatáhni.“

„On se nechce pustit toho prkna!“

„Natáhni se k němu! Uvolni mu prsty! Možná že má smrtelnou křeč.“

„Ne, je živý... ale myslím, že má namále. Pohybuje rty, ale není nic slyšet. Teď pohnul očima, ale pochybuju, že nás vidí.“

„Ruce jsou uvolněné!“

„Zvedněte ho. Chyťte ho za ramena a vytáhněte na palubu. Opatrně, tak!“

„Bože můj, podívej na jeho hlavu!“ vykřikl námořník.
„Má tam díru.“

„Určitě v bouřce narazil hlavou do nějakého prkna,“ poznamenal bratr.

„Ne,“ odporoval kapitán s pohledem upřeným na poraněnou lebku. „Je to čistá rána jako po břitvě. To je od kulky; někdo ho postřelil.“

„Tím si nemůžeš být jistý.“

„A dostal víc než jednu,“ dodal kapitán při pohledu na tělo neznámého muže. „Směr do Ile de Port Noir; to je nejbližší ostrov. Na nábreží tam sídlí doktor.“

„Ten Angličan?“

„Provozuje praxi.“

„Pokud je náhodou schopný,“ poznamenal kapitánův bratr. „Když mu to dovolí množství vína, které vypije. Má větší úspěchy u zvířat pacientů než se samotnými nemocnými.“

„To nevádí. Než tam dojedem, bude už z tohodle chlapa stejně jenom mrtvola. Kdyby náhodou přežil, naučtuju mu za naftu i za ztracený úlovek. Podej mi tu krabici, zavážem mu hlavu, ať už mu to pomůže, nebo ne.“

„Podívejte!“ vykřikl námořník. „Podívejte se na jeho oči!“

„Co má být?“ zeptal se bratr.

„Před chvilkou byly šedé – jako ocelové lano. A teď jsou modré!“

„To je tím, že slunce teď svítí jasněji,“ zamručel kapitán a pokrčil rameny. „Nebo máš sám něco s očima. Je to ale jedno, v hrobě stejně žádné barvy nejsou.“

Občasné zapískání z rybářského člunu se mísilo s nepřetržitým vřeštěním racků a dohromady tvořilo obvyklou zvukovou kulisu nábreží. Bylo pozdní odpoledne a na západní

obloze plála ohnivá sluneční koule. Vzduch byl stále ještě příliš vlhký a horký. Nad molem se směrem k přístavu táhla dlážděná ulice s několika zanedbanými bílými domky, mezi nimiž bylo vidět přerostlou travu, vyrážející z vysušené země a písku. Z původních průčelních verand zbylo jen záplatované mřížoví a drolicí se omítka, zpevněná narychlo přitlučenými latěmi. Tato obydlí pamatovala lepší časy už před pár desetiletími, kdy se jejich obyvatelé mylně domnívali, že se Ile de Port Noir může stát dalším turisty vyhledávaným střediskem Středomoří. K tomu ale nikdy nedošlo.

Od každého domku vedla k ulici pěšinka. Cestička od poslední chaty v řadě byla viditelně ušlapaná více než ty ostatní. Domek patřil Angličanovi, který před osmi lety přijel do Port Noir za okolností, jež nikdo nechápal, ale ani se o ně nezajímal. Šlo totiž o lékaře a nábreží doktora potřebovalo. Háčky, jehly a nože byly nástroji obživy stejně jako častými původci zranění. Jestliže se někdy podařilo doktora sehnat a měl svůj dobrý den, pak jeho šití nebylo až tak špatné. Když ale pach vína a whisky převážil, bral na sebe každý pacient pořádné riziko.

Tím hůř! Bylo to ale pořád lepší než nic.

Toho dne však ještě nikdo jeho pěšinou neprošel. Byla neděle a podle obecně známých pravidel trávil doktor sobotní večery opileckým hýřením ve vesnici, až nakonec skončil u nějaké děvky, jež se zrovna nacházela po ruce. Vesničanům samozřejmě neuniklo, že se doktorův pravidelný rituál o posledních několika sobotách poněkud narušil. Ve vesnici se neobjevil. Tak moc se však zase nezměnilo, protože lahve skotské byly do doktorova domu zasílány zcela pravidelně. Prostě jenom zůstával doma. Tak tomu bylo od toho podve-

čera, kdy rybářský člun z La Ciotat přivezl neznámého muže, který byl víc mrtvý než živý.

Dr. Geoffrey Washburn se s trhnutím probudil. Brada mu klesla ke klíční kosti a nepříjemný odér z úst mu narážel do nosních dírek. Zamrkal, trochu se vzpamatoval a upřeně hleděl k otevřeným dveřím do ložnice. Probudil ho snad z dřímoty nějaký další pacientův nesouvislý monolog? Ne, bylo naprosté ticho. Dokonce i rackové venku byli jako by milosrdně zticha; typický sváteční den na Ile de Port Noir. Do přístavu nepřiplouvaly žádné bárky, takže nepřivážely úlovky, jimiž by racky dráždily.

Washburn se podíval na prázdnou sklenici a poloprázdnou láhev whisky na stolku vedle křesla. Šlo o změnu k lepšímu. Každou jinou neděli by bylo oboje touto dobou už prázdné a on by zaháněl bolest hlavy z minulé noci novou dávkou skotské. Sám pro sebe se teď usmál při vzpomínce na sestru v Coventry. Její pravidelné měsíční zásilky kapesného mu umožňovaly stálý přísun skotské. Hodné děvče. To tedy Bess je, i když Bůh sám ví, že by mohla posílat daleko víc než dosud. Ale on byl vděčný i za to málo. Až s tím sestra jednoho dne skončí a peníze přestanou přicházet, zbude mu pro zapomnění jen to nejlevnější víno. Jen to mu pak pomůže zbavit se bolesti. Když nebude opatrný, tak natrvalo.

Pomalů, i když nerad, si začal na tuto myšlenku přivykat. Pak se však něco stalo. Před třemi týdny a pět dní přinesli nějakí rybáři – ani se mu nepředstavili – do jeho domu polomrtvého cizince, kterého vytáhli z moře. Jedinou příčinou jejich návštěvy byl soucit, rozhodně tedy ne nějaká zodpovědnost. Bylo to pochopitelné; muž byl totiž postřelený.

Rybáři však neznali skutečnost, že muž měl v těle víc než jen ty kulky. Stejně tak v mozku.

Doktor zvedl z křesla svou vychrtlou postavu a nejistě přešel k oknu obrácenému k přístavu. Stáhl žaluzie a pevně zavřel oči před sluncem. Pak mžoural mezi lištami a sledoval, co se děje na ulici pod oknem, aby zjistil příčinu drnčení. Rámus dělala bryčka tažená koněm. Rodina rybáře na nedělním výletě. Kde jinde by člověk, ksakru, mohl vidět takový obrázek? A pak si vzpomněl na kočáry plné turistů s čistě vypulírovanými valachy proplétajícími se v letních měsících Regent Parkem v Londýně. Nahlas se tomu přirovnání zasmál. Jeho smích ale trval jen krátce. Před třemi týdny se totiž stalo cosi nepředstavitelného. Už se v duchu vzdal veškeré naděje, že kdy Anglii znovu uvidí. Nyní se to však mohlo změnit. Tento cizinec představoval šanci.

Pokud nebyla jeho přepověď chybná, může k tomu dojít kterýkoliv den, každou hodinou či minutou. Rány na nohou, u žaludku a na hrudníku byly hluboké a vážné. Docela dobře mohly být smrtelné, nebýt skutečnosti, že kulky zůstaly v těle, kde své okolí popálily, a také proto, že rány byly po několik dnů trvale vymývány mořskou vodou. Nyní se již daly vyjmout bez většího nebezpečí, jelikož sousední tkáň byla živá, měkká, desinfikovaná a tím vlastně vhodně připravená k operačnímu zákroku. Skutečný problém představovala jen rána na hlavě. Ta nejenže pronikla kůží, ale zdálo se, že zasáhla i fibrózní oblasti thalamu a hypokampu. Kdyby se byla kulka odchýlila třeba jen o milimetr, znamenalo by to okamžitou zástavu životních funkcí. Takto je však neohrožovala, a proto Washburn dospěl k příslušnému rozhodnutí. Na celých šestatřicet hodin přestal s alkoholem a po celou tu dobu jedl tolik uhlohydrátů a pil tolik vody, kolik jen bylo v jeho lidských silách. Pak se pustil do nejde-

likátnějšího chirurgického výkonu od doby, kdy ho vyhodili z londýnské nemocnice Macleans. S agonizující pomalostí odplavoval jemným kartáčkem a vodou milimetr po milimetru tkáň z fibrózní oblasti, postupně ránu čistil a uzavíral, aby nakonec zarovnal a sešil kožní okraje nad defektem v lebce. Celou dobu si byl plně vědom, že sebemenší chyba, které by se štětečkem, jehlou či svorkami dopustil, neodvratně způsobí pacientovu smrt.

Smrt tohoto nechtěného pacienta si nepřál z několika důvodů. A jeden z nich byl velmi pádný.

Když konečně svou práci dokončil a životní funkce nemocného zůstávaly i nadále stabilní, vrátil se dr. Geoffrey Washburn ke svému věrnému chemickému a psychologickému průvodci. Ke své lahvince. Pořádně se opil a udržoval se v tomto stavu, aniž by si však dovolil sklouznout až za hranici vědomí. Neustále perfektně věděl, kde je a co dělá. To byla ta jednoznačná a významná změna k lepšímu.

V současné době se totiž cizincovy oči mohly kdykoliv, každým dnem a možná i každou hodinou náhle zaostřit k vědomí a z jeho rtů mohla splynout nesrozumitelná slova.

Možná že by k tomu mohlo dojít dokonce už v příští chvíli...

Nejdříve zazněla slova. Náhle se vznášela vzduchem, jenž svěže voněl chladnou ranní mořskou brízou.

„Kdo je to tam? Kdo je tady v místnosti?“

Washburn se na lůžku posadil, tiše sesunul nohy na podlahu a pomalu se zvedl. Bylo důležité, aby se neozvalo ani nejmenší vrznutí, žádný náhlý zvuk nebo fyzický pohyb, který by mohl pacienta poděsit a uvrhnout ho do psycho-

logického stresu. Následujících několik minut bude stejně choulostivých, jako byl samotný operační zákrok. Avšak lékař, jímž Washburn v podstatě stále ještě zůstal, byl na tyto okamžiky připraven.

„Přítel,“ pronesl jemně.

„Přítel?“

„Mluvíte anglicky. Myslel jsem si to. Tipoval jsem vás na Američana nebo Kanadana. Ty vaše zubní plomby nevypadají na anglickou nebo francouzskou práci. Jak se cítíte?“

„Těžko říct.“

„Bude to chvíli trvat. Chtěl byste se vyprázdnit?“

„Cože?“

„Vysrat se, starouši. K tomu máte tu mísu vedle sebe. Tu bílou, vlevo od vás. Samozřejmě, jestli to stihneme včas.“

„Omlouvám se.“

„Nemusíte. Je to naprosto normální. Jsem doktor, váš lékař. Jmenuju se Geoffrey Washburn. Jak se jmenujete vy?“

„Cože?“

„Ptal jsem se na vaše jméno.“

Cizinec pohnul hlavou a strnulým pohledem zíral do bílé zdi, na kterou dopadaly paprsky ranního slunce. Pak se obrátil zpět, modré oči upřené na doktora. „Já nevím.“

„Ach, bože můj.“

„Už jsem vám to řekl stokrát. Bude to nějaký čas trvat. Čím víc se s tím budete prát, čím víc se tím budete trápit, tím to bude horší.“

„Vy jste opilý.“

„Samozřejmě, jako obvykle. Na tom nezáleží. Můžu vám ale poskytnout záchytné body, když budete poslouchat.“

„Já vás poslouchám.“

„Ne, to není pravda, odvrátil jste se ode mě. Ležíte si celý

schoulený v nějakém svém úkrytu či co a ještě jste nad sebou zaklapl víko. Poslouchejte mě znova.“

„Slyším vás.“

„Když jste byl v kómatu – dlouhotrvajícím kómatu – mluvil jste třemi jazyky. Anglicky, francouzsky a ještě nějakým zatraceně huhňavým nářečím, které znělo trochu orientálně. To znamená, že jste polyglot; domov můžete mít hned v několika částech světa. Podívejte se na to ze zeměpisného hlediska. Která ta řeč je pro vás nejpohodlnější?“

„Jasně angličtina.“

„Na tom jsme se shodli. Která řeč je nejméně přirozená?“

„To nevím.“

„Máte kulaté, ne šikmé oči. Řekl bych, že očividně nejste z Orientu.“

„Zřejmě.“

„Proč teda potom tím jazykem mluvíte? No tak, snažte se teď myslet v asociacích. Napsal jsem tady několik slov, dávejte pozor. Vyslovím je foneticky. *Ma-kva. Tam-kwan. Ki-sah.* Řekněte první věc, která vás napadne.“

„Nenapadá mě nic.“

„Dobře.“

„Co k čertu chcete?“

„Něco. Cokoliv.“

„Jste opilý.“

„Na tom jsme se už shodli. Pořádně opilý. Ale taky jsem vám zachránil váš mizerný život. Opilý, nebo střízlivý, ale *jsem* doktor. A kdysi jsem byl zatraceně dobrý chirurg.“

„Co se vám stalo?“

„Pacient vyšetřuje lékaře?“

„Proč ne?“

Washburn se odmlčel a zadíval se oknem ven na nábre-

ží. „Byl jsem opilý,“ řekl po chvíli. „Obvinili mě, že jsem zabíjel dva pacienty na operačním stole, protože jsem byl opilý. Kdyby se jednalo jenom o jeden případ, mohl jsem se z toho dostat. Ale ne u dvou lidí. Příliš brzo v tom rozpoznali pravidlo. Bůh jim žehnej. Chlapovi jako já nikdy nedávejte do ruky nůž a nezakrývejte to úctyhodností.“

„Bylo to nutné?“

„Co jako mělo být nutné?“

„Láhev.“

„Jo, sakra,“ odpověděl potichu Washburn a odvrátil se od okna. „Bylo a pořád je. A pacient nemá lékaře co soudit.“

„Promiňte.“

„Taky máte pitomý zvyk pořád se omlouvat. Je to jenom takové otréle ujistňování. Vůbec to není přirozené. Ani trochu si nemyslím, že byste byl typ takového slušňáka, co se komu omlouvá.“

„Pak tedy víte něco, co já sám nevím.“

„O vás ano. A je toho hodně. A strašně málo z toho dává nějaký smysl.“

Muž se předklonil v křesle. Rozepnutá košile mu odhalila napjatý trup a obnažila obvazy na hrudníku a břiše. Složil ruce před sebou. Na štíhlých svalnatých předloktích se mu rýsovaly vystouplé žíly. „Ještě něco jiného, než o čem jsme mluvili?“

„Ano.“

„Věci, které jsem povídal, když jsem byl v bezvědomí?“

„Ne, ve skutečnosti ne. O většině toho vašeho plácání jsme diskutovali. O jazycích, vaší znalosti zeměpisu – městech, o kterých jsem já sotvakdy slyšel – o vaší posedlosti vyhnout se jakýmkoliv jménům, slovům, která chcete říct, ale vždycky se zarazíte. Docela přesně to vypovídá o vašem

způsobu řešení konfliktů – útok, stažení se, úkryt, útěk – a to všechno v dost divokém tempu, řekl bych. Často jsem vám musel dokonce přivazovat ruce, abyste si znovu neotevřel rány. Ale o tom všem jsme už hovořili. Jsou tu však i některé další věci.“

„Co tím myslíte? O co jde? Proč jste mi to neřekl?“

„Protože jde o fyzické věci. Váš vzhled. Nebyl jsem si jistý, jestli jste na tohle povídání připravený. Ani teď si nejsem jistý.“

Muž se opřel do křesla, tmavé obočí pod tmavou kšticí vlasů popuzeně nakrčené. „Tak, tohle tedy bude mínění lékaře. Asi o ně nijak zvlášť nestojím. Jsem připravený. O čem chcete mluvit?“

„Můžeme třeba začít vaším docela obstojným zjevem. Především obličejem.“

„Co je s ním?“

„Vaše tvář je jiná, než s jakou jste se narodil.“

„Co tím chcete říct?“

„Když se podíváte silnou lupou, najdou se po operaci vždycky nějaké stopy. Máte změněný obličej, starouši.“

„Změněný?“

„Máte výraznou bradu; troufám si tvrdit, že jste v ní měl důlek. Ten je teď pryč. Na levé lící kosti – mimochodem jsou také výrazné, možná slovanského původu – máte nepatrné jizvy po operaci. Soudil bych, že vám odtud odstranili mateřské znamínko. Váš nos je anglického typu, kdysi byl ale výraznější, než je teď. Nepatrně ho ztenčili. Někdo vaše původní velmi ostré rysy změkčil a celkový zjev trochu zastřel. Rozumíte, o čem mluvím?“

„Ne.“

„Jste docela přitažlivý muž, ale vaše tvář je distingovaná

spíše společenskou kategorií, do které se řadí, nežli obličejem samým.“

„Kategorií?“

„Ano. Jste prototypem anglosaského bělocha, jakého lidé běžně vídají na lepších kriketových hřištích či tenisových kurtech. Nebo v Mirabel baru. Ty tváře se od sebe skoro nedají odlišit, že? Správné rysy, rovné zuby, uši těsně u hlavy – prostě nic nevyváženého, všechno na svém místě, jenom snad trochu měkké.“

„Měkké?“

„No, možná lépe řečeno ‚rozmazlené‘. Rozhodně ale sebejisté, dokonce až arogantní, zvyklé mít všechno podle svých představ.“

„Pořád ještě nechápu, co chcete říct.“

„Zkuste teda porozumět tomuhle. Změníte-li barvu vlasů, proměníte tím celý obličej. Ano, jsou tu jisté známky po změně barvy, lomivosti vlasů a přelivu. Nasadte si brýle, nechte si narůst knír a je z vás úplně někdo jiný. Počítám, že vám je něco kolem pětatřiceti, čtyřiceti roků, ale klidně byste mohl být o deset let starší nebo o pět mladší.“ Washburn se odmlčel a nepřestával pozorovat mužovy reakce, jako by se rozhodoval, zda má pokračovat. „A když mluvím o brýlích, pamatujete se na ta cvičení, na ty testy, které jsme dělali minulý týden?“

„Samozřejmě.“

„Váš zrak je naprosto normální. Žádné brýle nepotřebujete.“

„To jsem ani nepředpokládal.“

„Proč máte tedy na sítnici a víčkách stopy po dlouhodobém používání kontaktních čoček?“

„To nevím. Nedává to žádný smysl.“

„Můžu vám nabídnout možné vysvětlení?“

„Rád ho uslyším.“

„Možná, že tak rád nebudete.“ Lékař se vrátil k oknu a opět nepřítomně pohlédl ven. „Určité druhy čoček jsou vyrobeny tak, aby měnily barvu očí. A některé oči jsou schopny přizpůsobit se těmto zařízením snadněji než jiné. Obvykle jsou to oči s modrým nebo šedivým zbarvením. Ty vaše jsou něco mezi. Lískově šedé v jednom světle a modré v jiném. Příroda vás v tomhle ohledu dost obdařila; žádná změna barvy nebyla ani nutná, ani potřebná.“

„Potřebná k čemu?“

„Ke změně vašeho vzhledu. A řekl bych, že k velmi kvalitní změně. Víza, pasy, řidičské průkazy – to všechno by bylo možné měnit podle libosti. Vlasy: hnědé, světlé, tizíán. Ale oči – ty se falšovat nedají – zelené, šedé, modré? To poskytuje dalekosáhlé možnosti, nemyslíte? A to vše v rámci definované kategorie, uvnitř které se rozdílý obličejů svým opakováním v podstatě stírají.“

Muž obtížně vstal z křesla. Pomohl si rukama a zadržel dech. „Taky je možné, že jenom tápete. Můžete být úplně vedle.“

„Jsou tu všechny ty stopy, známky. To jsou důkazy.“

„Vy je ale jenom interpretujete podle svého, a to ještě s pořádnou dávkou cynismu. Co jestli jsem měl nehodu, po níž mě dávali dohromady? To by vysvětlovalo jizvy.“

„Ale ne ten druh operace, jakou jste absolvoval. Obarvení vlasů, odstranění dolíčku v bradě a mateřského znaménka na tváři nebývá součástí léčebných zákroků po úrazech.“

„Vy to přece s jistotou nevíte!“ vyrazil neznámý muž hněvivě. „Existují různé nehody a taky různé operační zákroky. Vy jste u toho nebyl, nemůžete si být jistý.“

„Správně. Jen se na mě vztekejte. Neděláte to zdaleka dost často. A zatímco se budete rozčilovat, přemýšlejte. Kdo jste byl? Kdo jste teď?“

„Obchodní cestující... úředník mezinárodní společnosti specializované na Dálný východ. To by mohlo sedět. Nebo učitel... jazyků. Někde na univerzitě. To je další možnost.“

„Prima. Tak si některou vyberte. Ted!“

„Já... já nemůžu.“ Oči muže vypovídaly, že je na pokraji sil.

„Protože ani jedné z těch možností sám nevěříte.“

Muž zavrtěl hlavou. „Ne. Vy ano?“

„Ne,“ odpověděl Washburn. „A to ze zvláštního důvodu. Ta povolání jsou poměrně usedlá a vy máte tělo muže vystavovaného fyzické zátěži. Ne, nemám na mysli trénovaného atleta nebo něco takového; nejste, jak se říká, „sporták“. Ale máte pevné svaly, paže a ruce jsou přivyklé námaze a jsou dost silné. Za jiných okolností bych vás považoval za dělníka, který se živí nošením těžkých předmětů, nebo za rybáře, který celý den vytahuje sítě. Avšak váš okruh vědomostí, troufám si říci intelekt, tohle všechno vylučuje.“

„Proč mám ten pocit, že někam směřujete? Někam úplně jinam?“

„Protože už několik týdnů spolu pracujeme, úzce a pod značným tlakem. Odpovídáte určitému modelu.“

„Jsem tedy v pořádku?“

„Ano. Musel jsem se přesvědčit, jak budete reagovat na všechno, co jsem vám právě řekl. O předchozích operacích, vlasech, kontaktních čočkách.“

„Prošel jsem?“

„S neuvěřitelným klidem. Je čas. Už nemá cenu to odkládat. Upřímně řečeno, nemám na to trpělivost. Pojdte se

mnou.“ Washburn zamířil přes obývací pokoj dozadu ke dveřím, jež vedly do ošetrovny. Uvnitř této místnosti zašel do rohu, odkud vytáhl starobylou promítačku se zrezivělým a popraskaným krytem na silné okrouhlé čočce. „Tohle jsem si přivezl z Marseilles,“ vysvětloval, když přístroj pokládal na malý stolek a zapojoval do zásuvky. „Není to asi nejlepší vybavení, ale postačí. Stáhněte závěsy, prosím vás.“

Muž beze jména i bez paměti přešel k oknu a stáhl žaluzie. Místnost potemněla. Washburn zapnul přístroj a na bílé stěně se objevil světlý čtverec. Pak za čočku promítačky zasunul malý kousek celulóidu.

Čtverec na zdi se náhle zaplnil zvětšenými písmeny.

GEMEINSCHAFT BANK
BAHNHOFSTRASSE, ZURICH
NULA – SEDM – SEDMNÁCT – DVANÁCT – NULA –
ČTRNÁCT – DVACET ŠEST – NULA

„Co to je?“ zeptal se bezejmenný muž.

„Podívejte se na to. Prostudujte si to. *Přemýšlejte!*“

„To je nějaký bankovní účet.“

„Přesně. Tištěná hlavička a adresa patří bance, rukou psaná čísla jsou tu místo jména, ale jelikož *jsou* psaná rukou, představují současně i podpis majitele účtu. To je obvyklý postup.“

„Kde jste k tomu přišel?“

„U vás. Jde o velmi malý negativ, asi z šestatřicetimilimetrového filmu. Ten kousek byl implantován – chirurgicky zasazen – pod kůži vašeho pravého boku. Čísla jsou psaná vaší rukou; představují váš podpis. S ním můžete otevřít trezor v Curychu.“

Vážení čtenáři,

právě jste si přečetli první kapitolu, kterou jsme vám mohli nabídnout jako bezplatnou ukázkou. Pokud chcete číst dál, stačí maličko: koupit si tuto knihu u vašeho oblíbeného prodejce elektronických knih. Přejeme příjemný čtenářský zážitek!